

DICTAT

Ara escoltaràs un text tres vegades: la primera és per entendre'l bé, la segona és per completar els espais en blanc i la tercera per repassar el que has escrit.

EL MERCAT

A la meva ciutat hi ha mercat un cop per _____ i és
 _____ divertit _____. S'hi troba de tot, des de
 _____ i fruites fins a calçotets o, fins i tot, un canari
 o una _____ de _____, o plantes o xocolata
 amb _____. I avui al matí, pels _____ de les
 _____, la Lola i jo hi hem anat tot xino-xano.
 I _____ cop, se m'ha ficat entre banya i banya que
 m'agradaria tenir un pollet. I sí, ens hem comprat un pollet
 i li _____ dit Marcel·lí, com el professor de _____
 de l'escola.

Eva Santana, *Els maldecaps de l'Emi Pi* (text adaptat)

0-1	
☐	
a	
0-1	0-1
☐	☐
b	c
0-1	
☐	
d	
0-1	0-1
☐	☐
e	f
0-1	0-1
☐	☐
g	h
0-1	
☐	
i	
0-1	
☐	
j	
0-1	0-1
☐	☐
k	l

TEXT 1

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta:

EL TRESOR DE LES LLAVORS

El llegat de les generacions pageses

Les llavors, que es fan servir per sembrar i que donen els fruits necessaris per a l'alimentació, són d'una gran riquesa i varietat. Cada llavor és un tresor que porta al darrere tota una història i, per arribar a treure-li el profit que pot donar, cal tenir els coneixements heretats per moltes generacions de pagesos i pageses. El coneixement pagès és necessari: saber quan es sembra, quin sòl és l'idoni i quin grau d'humitat és l'adequat, quines feines de cultiu són necessàries, quan i com es recull, etc.

Gràcies al coneixement pagès sabem que la poma de marge, molt productiva però molt aspra, era d'una gran ajuda quan a cada casa hi havia un porc, perquè formava part de la seva dieta, i que la pera de coure era ideal per fer guisada, perquè té un temps de cocció similar al de la carn. Els pagesos i les pageses solen ser petits llibres vivents amb molta informació arxivada, que sovint ara ja no és utilitzable en la vida de cada dia, però que permet conèixer aquell tresor amagat en la diversitat de llavors.

L'herència genètica de les llavors, que s'ha anat enriquint des dels orígens de l'agricultura fa uns 10 mil anys, va lligada a l'herència cultural dels nostres avis i àvies pagesos, que van contribuir al manteniment d'aquella riquesa genètica. És un llegat que cal conservar de cara al futur.

La importància del coneixement i de la varietat de llavors ja era coneguda en temps de Tutankamon, com es va comprovar en trobar a la seva tomba més de vint varietats d'ordi. Per què no van escollir una sola varietat? Els egipcis després de morts anaven al país d'ultratomba, indret desconegut: no sabien quin temps hi feia, quin sòl predominava, el règim de pluges, ni tenien cap pista que els indiqués quins cultius eren els més idonis per fer-s'hi. Per tant, el més assenyat era proveir el seu rei del màxim de varietats possibles, amb la confiança que una o altra s'adaptaria bé a les condicions climàtiques que trobaria a l'altre món.

Perspectiva Ambiental, núm. 48
(text adaptat)

1. Segons el text, què és necessari per aconseguir un bon desenvolupament de la llavor?

- a. Una bona sembra ☐
- b. L'aigua abundant ☐
- c. Una terra fèrtil ☐
- d. El coneixement pagès ☐

2. Quina de les paraules següents NO vol dir el mateix que “aspre”?

- a. Raspós ☐
- b. Rústec ☐
- c. Suau ☐
- d. Rugós ☐

0-1
☐
n**3. El text ens diu que “els pagesos i les pageses solen ser petits llibres vi-vents” i això vol dir que...**

- a. saben moltes rondalles ☐
- b. tenen força informació del camp ☐
- c. no necessiten llibres ☐
- d. estan oberts a qualsevol cosa ☐

0-1
☐
o**4. Quan es va originar l'agricultura?**

- a. En temps dels nostres avis i àvies ☐
- b. En temps dels egipcis ☐
- c. Fa uns 10 mil anys ☐
- d. No ho sabem ☐

0-1
☐
p**5. A la tomba de Tutankamon es guardaven més de vint varietats de llavors d'ordi perquè...**

- a. en col·leccionava de diferents tipus ☐
- b. li agradava l'ordi i n'era un expert ☐
- c. no sabia quines varietats li serien més útils ☐
- d. tenia molt espai a la tomba ☐

0-1
☐
q**6. Els egipcis creien en el “país d'ultratomba”. Per a ells, aquest país era el que...**

- a. trobarien després de morir ☐
- b. estava amagat sota terra ☐
- c. descobririen a les piràmides ☐
- d. hi havia als cementiris ☐

0-1
☐
r**7. Quina de les frases següents NO és certa?**

- a. Els pagesos poden fer créixer qualsevol llavor a qualsevol lloc ☐
- b. Els pagesos no poden fer créixer determinades llavors a determinats llocs ☐
- c. Els pagesos poden incrementar el grau d'humitat d'un determinat lloc ☐
- d. Els pagesos no poden canviar les condicions climàtiques d'un lloc ☐

0-1
☐
s

8. El primer paràgraf del text ens parla...

- a. de la vida dels pagesos al camp ☐
- b. dels diversos procediments de cultiu de llavors ☐
- c. dels diferents fruits que ens dóna la terra ☐
- d. de les llavors i del que en saben els pagesos ☐

9. En quin paràgraf trobem informació sobre fruites que eren valorades pels pagesos?

- a. Al primer ☐
- b. Al segon ☐
- c. Al tercer ☐
- d. Al quart ☐

10. Quina paraula NO significa el mateix que "proveir"?

- a. Subministrar ☐
- b. Facilitar ☐
- c. Equipar ☐
- d. Provocar ☐

11. Marca la forma verbal correcta per completar la frase:

Al llarg de la història, els pagesos i les pageses _____ la qualitat de les llavors i dels productes del camp.

- a. millorarien ☐
- b. han anat millorant ☐
- c. havien millorat ☐
- d. haurien millorat ☐

12. Marca la millor opció per continuar la frase següent:

Si escoltem els pagesos...

- a. aprendrem coses de la terra ☐
- b. sabrà alimentar-se millor ☐
- c. menjaré més sa ☐
- d. plantaran moltes llavors ☐

TEXT 2

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta:

ARA TORNO

S'havia despertat aviat, més que de costum fins i tot. Al pis regnava un silenci absolut. Els pares devien haver tornat molt tard. Ella no els havia sentit pas. Va romancejar una estona al llit, sense saber ben bé què fer. Després es va llevar i va anar a la cuina a buscar alguna cosa per esmorzar. No hi havia res. La tarda abans no havien pensat a comprar pa ni els acostumats croissants. La Cristina va sospirar resignada: hauria d'esperar que els pares es despertessin!

Al cap de mitja hora estava ben avorrida i l'estómac començava a queixar-se de gana. Es veia que els pares en tenien per estona: de fet, ben just eren les vuit. Llavors va tenir la pensada. Algun cop ja havia anat tota sola fins al forn de la cantonada: no calia ni tan sols creuar el carrer. El portamonedes de la mare era allà, al menjador, damunt d'una butaca. El va obrir i va veure que gairebé no li quedava cap moneda i el bitllet més petit que tenia era de cinquanta euros. Seria qüestió d'anar amb compte de no perdre'l.

Va arrencar un full del bloc de notes que hi havia al costat del telèfon i va deixar el missatge. Així, si es despertaven mentre ella era fora, no passarien ànsia. Total, era un moment.

Amb cura de no fer soroll, va sortir a l'escala i va tancar la porta darrere seu. Quan ho va haver fet, es va adonar que s'havia deixat la clau a dins. Quina badada! Ara, quan tornés, els hauria de fer llevar per força. Bé, ja no tenia remei.

Mercè Canela, *Ara torno*

1. La Cristina s'ha despertat...

- a. d'hora ☐
- b. a l'hora habitual ☐
- c. més tard que de costum ☐
- d. molt tard ☐

2. Al pis...

- a. no hi havia gens de soroll ☐
- b. hi havia poc soroll ☐
- c. hi havia força soroll ☐
- d. el text no ho diu ☐

0-1
y

0-1
z

3. La frase “Va romancejar una estona al llit” vol dir que es va...

- a. despistar ☐
- b. entretenir ☐
- c. alterar ☐
- d. adormir ☐

4. Quina frase resumeix millor el primer paràgraf?

- a. La Cristina es desperta i es lleva immediatament ☐
- b. La Cristina busca els croissants a la cuina ☐
- c. La Cristina es desperta i vol esmorzar ☐
- d. La Cristina decideix anar a comprar croissants ☐

5. La frase “Es veia que els pares en tenien per estona” vol dir que els pares...

- a. es llevarien al cap de poca estona ☐
- b. encara trigarien a llevar-se ☐
- c. els pares dormirien tot el matí ☐
- d. feia estona que dormien ☐

6. La Cristina decideix anar a comprar croissants perquè...

- a. li ve de gust viure una aventura ☐
- b. vol donar una sorpresa als seus pares ☐
- c. li agrada anar al forn tota sola ☐
- d. té gana i està avorrida ☐

7. On és el forn?

- a. Al mateix edifici ☐
- b. A la vora de casa ☐
- c. Lluny de casa ☐
- d. El text no ho diu ☐

8. En el text surt la paraula “butaca”, que és un moble que serveix per seure. Quin d’aquests mobles NO és un seient?

- a. Cadira ☐
- b. Tamboret ☐
- c. Balanci ☐
- d. Bufet ☐

9. La Cristina havia d'anar amb compte de no perdre el bitllet de 50 euros perquè...

- a. el volia tornar a la mare ☐
- b. 50 euros són pocs diners ☐
- c. 50 euros són molts diners ☐
- d. no volia tornar a casa a buscar més diners ☐

0-1

☐
ag**10. On és el bloc de notes?**

- a. Al costat del llit ☐
- b. A la cuina ☐
- c. Damunt d'una butaca ☐
- d. A la vora del telèfon ☐

0-1

☐
ah**11. Segons el text, on deixa el missatge la Cristina?**

- a. Al contestador del telèfon ☐
- b. Al portamonedes de la mare ☐
- c. Al damunt de la butaca ☐
- d. El text no ho diu ☐

0-1

☐
ai**12. La frase "Els pares no passarien ànsia" vol dir que no...**

- a. s'inquietarien ☐
- b. la buscarien ☐
- c. se sorprendrien ☐
- d. la renyarien ☐

0-1

☐
aj**13. Quina d'aquestes expressions NO vol dir el mateix que "anar amb cura"?**

- a. Parar atenció ☐
- b. Anar amb compte ☐
- c. Anar de corcoll ☐
- d. Fer les coses com cal ☐

0-1

☐
ak**14. La Cristina és una nena...**

- a. covarda ☐
- b. poruga ☐
- c. sorollosa ☐
- d. espavilada ☐

0-1

☐
al

15. A continuació tens unes frases que s'identifiquen amb unes lletres (A, B, C, D). Segons el text, quin és l'ordre correcte en què passen els fets?

A.

La Cristina no troba
ni pa ni croissants
a la cuina.

B.

La Cristina obre
la porta i surt a
l'escala.

C.

La Cristina decideix
anar al forn.

D.

La Cristina deixa
un missatge als
seus pares.

a. $A \rightarrow C \rightarrow D \rightarrow B$

☐

b. $D \rightarrow B \rightarrow A \rightarrow C$

☐

c. $B \rightarrow A \rightarrow C \rightarrow D$

☐

d. $C \rightarrow D \rightarrow B \rightarrow A$

☐

16. En quin paràgraf la Cristina decideix anar al forn tota sola?

a. En el primer

☐

b. En el segon

☐

c. En el tercer

☐

d. En el quart

☐

17. Marca la paraula més adient per completar la frase:

_____ la Cristina va menjar pa amb melmelada per esmorzar.

a. Normalment

☐

b. Demà

☐

c. Ahir

☐

d. Avui

☐

18. Marca la millor opció per continuar la frase:

La Cristina ha comprat pa...

a. i tampoc vol croissants

☐

b. perquè li agraden els croissants

☐

c. però no ha trobat croissants

☐

d. tot i que no volia croissants

☐

REDACCIÓ

Escriu un mínim de 10 línies. Si n'escris menys no es corregirà la teva redacció i es veurà afectada la teva puntuació. Fixa't bé en el que escris i procura fer bona lletra. Una vegada hakis acabat, llegeix-ho de nou i corregeix el que convingui. Si ho necessites, pots demanar un full per fer un esborrany o un esquema.

PLANTEM UNA LLAVOR AL BALCÓ

A l'escola heu decidit que cadascú planti una llavor a casa. Explica quina llavor tries i per què, com la plantes, com la vigiles cada dia, etc., fins que la planta creixi. Si vols, et pots imaginar que el teu gos l'ensuma o la fa malbé, o pots explicar què passa quan tots els nens i nenes porten el test a l'escola, quan la planta hagi crescut.

0-1-2
CA

0-1-2
L

0-1-2
O

0-1-2
M

0-1-2
AF